

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
„ЮГОЗАПАДНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП БЛАГОВЕВГРАД
ТП ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО „ЕТРОПОЛЕ“

гр. Етрополе 2180, ул. "Христо Ботев" №9; тел: 0720/ 6 23 50 e-mail: dl_etropole@abv.bg

Списък на дървесните и недървесни продукти и екосистемни услуги
предоставяни от ТП ДГС „Етрополе“

(в изпълнение на Критерий 5.1 от националния FSC-стандарт)

I. Материални продукти и услуги

Материалните услуги включват всички продукти, добити от екосистемите: храна, дървесина и др.

1. Дървесина

Средногодишното ползване на строителна дървесина и дърва за огрев по ГСП от 2015 г. е 33657 м³, в т.ч. 18153 м³ дърва.

Средногодишната продажба на дърва за огрев от промишлен дърводобив е 17345 м³.

Средногодишната продажба на дърва за огрев за физически лица, вкл. по тарифа на корен, е 2204 м³.

2. Лов – съгласно одобрени планове за ползване, след извършена таксация на дивеча.

3. Недървесни горски продукти
- коледни елхи – 17 бр. от разсадник Синия вир

4. Достъп до генетични ресурси

Ползване през годината на 167 кг семена, 3550 бр. фиданки за нуждите на стопанството и 40317 бр. фиданки за нуждите на ТП в ЮЗДП и 55000 бр. за други клиенти.

II. Регулиращи услуги - ползи от процесите в екосистемите

Регулиращите услуги представляват ползите от регулационните процеси в екосистемите и могат да бъдат:

- Регулиране качеството на въздуха – екосистемите оказват влияние върху качеството на въздуха както чрез добавяне, така и чрез отстраняване на химически съединения от атмосферата;
- Регулиране на климата – екосистемите влияят върху локалния и глобалния климат.

На местно ниво промените в растителната покривка могат да въздействат както върху температурата, така и върху количеството на валежите. На глобално ниво екосистемите играят важна роля за промените в климата чрез поглъщане (усвояване) или отделяне на парникови газове;

- Регулиране на водите – режимът и количеството на водния отток се влияят в голяма степен от измененията в растителната покривка, особено когато те променят потенциала на системата да формира водни ресурси. Такива изменения са преобразуването на влажни зони, превръщането на гори в територии на селското стопанство или на земеделски земи в селищни територии;
- Водорегулираща и водозащитна услуга – те имат огромно значение за количеството и качеството на водите, които изтичат от водосборните басейни. Горските екосистеми реализират две основни хидрологични функции – водоохранна и водорегулираща. Водоохранна функция е способността на горите стабилизируют повърхностните и подпочвени водина определена територия (водосбор) за дълъг период от време. Водорегулиращата функция се изразява в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват непродуктивните (отрицателни) такива.

1. Водоохранна функция

Водоохранна функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.1 в Доклада за ГВКС.

В България за ГВКС се считат всички ГТ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ГТ попадащи в близост до източници за питейно - битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с широчина не по-малка от 1500 м от двете страни на реката.

За територията на ТП "ДГС Етрополе" в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайната зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. Включените горскостопански единици са определени въз основа на интервюта с персонала на стопанството.

Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ТП "ДГС Етрополе"

ТП ДГС Етрополе	Отдели
Вододайни зони с.Брусен	193 и; л; 220 а; г; м; 221 а; б; г-з; к; н; о;
Вододайни зони с.Лопян	228 а-д; ж-н; 1-5; 229 г; д; е; з; и; к; с; ф; х; ч; ш; я; 1-8; 230 а-м; 1; 231 а; б; в; е; и-у; х; ц; ш; 2; 3; 232 а-и; л; н; с; т; х; 1; 2; 3; 233 б-ж; 2-5; 234 а-и; н-с; ф; 1-4; 235 а-д; ж; и; к; л; н; о; т-ц; ш-я; 235 1-5; 236 а-ж; л; н; о; р; с; ф; х; ш; 1-7; 9; 10; 11; 237 а; б; в; е-к; м; н; о; р; у; ф; х; ц; 1-7.
Водохващания за питейни цели	73-ж; 77-6; 80-ф; 111-2; 117-а; 247 - х
Вододайна зона (СОЗ) на река „Козия дол“	Пояс 1 – 110-д,е; 111-з; Пояс 2 – 110-ж,з,и; 111-а-ж,м,2,3;

Вододайна зона (СОЗ) на река „Данчов дол“	Пояс 1 – 70-в,ж; 73-в,ж; Пяс 2 – 69-а1,61,в1; 70-е,з,и,л,п,р-я, 4-10, 12; 71-а,б,в,1; 72-а,б; 73-а,б,е,ф-а1;
Вододайна зона (СОЗ) на река „Влайковица“	Пояс 1 – 80-ф,ш,б; 84-д; Пяс 2 – 80-д-у, 7,8; 81-л-ю, 7-11; 83-а-и, 1,2,3; 84-а,б,г,е-и, 1-5;
Вододайна зона (СОЗ) на река „Драгосин“	Пояс 1 – 121-к; 124-н; 125-л; 126-2; Пяс 2 – 121-и, л-ш, 5,6,7; 122-а-п, 1-6; 123-а-з, к-т,1-4; 124-а-м,о,п, р,с, 1-5; 125-а-к; м-у, 1,2,3; 126-а,б, к-н,1;
Вододайна зона (СОЗ) на река „Черешовица“	Пояс 1 – 117-а; 118-г; Пяс 2 – 117-б-о,1-4; 118-а,б,в,д-ч,1-6;
Вододайна зона (СОЗ) на река „Стайков дол“	Пояс 1 – 73-н,о; 77-т,б; Пяс 2 – 73-п-у,б1,3; 74-а-п,1-4; 75-а-г,1-4; 76-а-о,1,2; 77-к-с,у;
Каптажи гр.Етрополе	117-а; 126-5; 140-1;
Каптажи с.Бойковец	16-2; 21-а;
Каптажи с.Лопян	237 – е; 171 – и; 172 – а1; 172 – ж; 175 – 1;
Каптажи с.Брусен	216-ж;
Каптажи с.Рибарица	-
Каптажи с.Ямна	297-1; 4; 250-д;
Горски чешми и кладенци	245-и;

Всички отдели и подотдели, определени като вододайна зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно - битови нужди са: 69 а1, 69 б1, 69 в1, 70 4, 70 5, 70 6, 70 7, 70 8, 70 9, 70 10, 70 12, 70 в, 70 е, 70 ж, 70 з, 70 и, 70 л, 70 п, 70 р, 70 т, 70 у, 70 ф, 70 х, 70 ц, 70 ч, 70 ш, 70 щ, 70 ю, 70 я, 71 1, 71 а, 71 б, 71 в, 72 а, 72 б, 73 3, 73 а, 73 а1, 73 б, 73 б1, 73 в, 73 е, 73 ж, 73 н, 73 о, 73 п, 73 р, 73 с, 73 т, 73 у, 73 ф, 73 х, 73 ц, 73 ч, 73 ш, 73 щ, 73 ю, 73 я, 74 1, 74 2, 74 3, 74 4, 74 б, 74 в, 74 г, 74 д, 74 е, 74 ж, 74 з, 74 и, 74 к, 74 л, 74 м, 74 н, 74 о, 74 п, 75 1, 75 2, 75 3, 75 4, 75 а, 75 б, 75 в, 75 г, 76 1, 76 2, 76 а, 76 б, 76 в, 76 г, 76 д, 76 е, 76 ж, 76 з, 76 и, 76 к, 76 л, 76 м, 76 н, 76 о, 77 б, 77 к, 77 л, 77 м, 77 н, 77 о, 77 п, 77 р, 77 с, 77 т, 77 у, 80 б, 80 7, 80 8, 80 д, 80 е, 80 ж, 80 з, 80 и, 80 к, 80 л, 80 м, 80 н, 80 о, 80 п, 80 р, 80 с, 80 т, 80 у, 80 ф, 80 ш, 81 7, 81 8, 81 9, 81 10, 81 11, 81 л, 81 м, 81 н, 81 о, 81 п, 81 р, 81 с, 81 т, 81 у, 81 ф, 81 х, 81 ц, 81 ч, 81 ш, 81 щ, 81 ю, 83 1, 83 2, 83 3, 83 а, 83 б, 83 в, 83 г, 83 д, 83 е, 83 ж, 83 з, 83 и, 84 1, 84 2, 84 3, 84 4, 84 5, 84 а, 84 б, 84 г, 84 д, 84 е, 84 ж, 84 з, 84 и, 110 д, 110 е, 110 ж, 110 з, 110 и, 111 2, 111 3, 111 а, 111 б, 111 в, 111 г, 111 д, 111 е, 111 ж, 111 з, 111 м, 117 1, 117 2, 117 3, 117 4, 117 а, 117 б, 117 в, 117 г, 117 д, 117 е, 117 ж, 117 з, 117 и, 117 к, 117 л, 117 м, 117 н, 117 о, 118 1, 118 2, 118 3, 118 4, 118 5, 118 6, 118 а, 118 б, 118 в, 118 г, 118 д, 118 е, 118 ж, 118 з, 118 и, 118 к, 118 л, 118 м, 118 н, 118 о, 118 п, 118 р, 118 с, 118 т, 118 у, 118 ф, 118 х, 118 ц, 118 ч, 121 5, 121 б, 121 7, 121 и, 121 к, 121 л, 121 м, 121 н, 121 о, 121 п, 121 р, 121 с, 121 т, 121 у, 121 ф, 121 х, 121 ц, 121 ч, 121 ш, 122 1, 122 2, 122 3, 122 4, 122 5, 122 б, 122 а, 122 б, 122 в, 122 г, 122 д, 122 е, 122 ж, 122 з, 122 и, 122 к, 122 л, 122 м, 122 н, 122 о, 122 п, 123 1, 123 2, 123 3, 123 4, 123 а, 123 б, 123 в, 123 г, 123 д, 123 е, 123 ж, 123 з, 123 к, 123 л, 123 м, 123 н, 123 о, 123 п, 123 р, 123 с, 123 т, 124 1, 124 2, 124 3, 124 4, 124 5, 124 а, 124 б, 124 в, 124 г, 124 д, 124 е, 124 ж, 124 з, 124 и, 124 к, 124 л, 124 м, 124 н, 124 о, 124 п, 124 р, 124 с, 125 1, 125 2, 125 3, 125 а, 125 б, 125 в, 125 г, 125 д, 125 е, 125 ж, 125 з, 125 и, 125 к, 125 л, 125 м, 125 н, 125 о, 125 п, 125 р, 125 с, 125 т, 125 у, 126 1, 126 2, 126 а, 126 б, 126 в, 126 г, 126 д, 126 е, 126 ж, 126 з, 126 и, 126 к, 126 л, 126 м, 126 н, 193 и, 193 л, 220 а, 220 г, 220 м, 221 а, 221 б, 221 г, 221 д, 221 е, 221 ж, 221 з, 221 к,

221 н, 221 о, 228 1, 228 2, 228 3, 228 4, 228 5, 228 а, 228 б, 228 в, 228 г, 228 д, 228 ж, 228 з, 228 и, 228 к, 228 л, 228 м, 228 н, 229 1, 229 2, 229 3, 229 4, 229 5, 229 6, 229 7, 229 8, 229 г, 229 д, 229 е, 229 з, 229 и, 229 к, 229 м, 229 н, 229 о, 229 п, 229 р, 229 с, 229 ф, 229 х, 229 ч, 229 ш, 229 я, 230 1, 230 а, 230 б, 230 в, 230 г, 230 д, 230 е, 230 ж, 230 з, 230 и, 230 к, 230 л, 230 м, 231 2, 231 3, 231 а, 231 б, 231 в, 231 е, 231 и, 231 к, 231 л, 231 м, 231 н, 231 о, 231 п, 231 р, 231 с, 231 т, 231 у, 231 х, 231 ц, 231 ш, 232 1, 232 2, 232 3, 232 а, 232 б, 232 в, 232 г, 232 д, 232 е, 232 ж, 232 з, 232 и, 232 л, 232 н, 232 с, 232 т, 232 х, 233 2, 233 3, 233 4, 233 5, 233 б, 233 в, 233 г, 233 д, 233 е, 233 ж, 234 1, 234 2, 234 3, 234 4, 234 а, 234 б, 234 в, 234 г, 234 д, 234 е, 234 ж, 234 з, 234 и, 234 н, 234 о, 234 р, 234 с, 234 ф, 235 1, 235 2, 235 3, 235 4, 235 5, 235 а, 235 б, 235 в, 235 г, 235 д, 235 ж, 235 и, 235 к, 235 л, 235 н, 235 о, 235 т, 235 у, 235 ф, 235 х, 235 ц, 235 ш, 235 щ, 235 ю, 235 я, 236 1, 236 2, 236 3, 236 4, 236 5, 236 6, 236 7, 236 9, 236 10, 236 11, 236 а, 236 б, 236 в, 236 г, 236 д, 236 е, 236 ж, 236 л, 236 н, 236 о, 236 р, 236 с, 236 ф, 236 х, 236 ш, 237 1, 237 2, 237 3, 237 4, 237 5, 237 6, 237 7, 237 а, 237 б, 237 в, 237 е, 237 ж, 237 з, 237 и, 237 к, 237 м, 237 н, 237 о, 237 р, 237 у, 237 ф, 237 х, 237 ц.

2. Водорегулиращата функция

Водорегулираща функцията изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.2 в Доклада за ГВКС.

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, които представляват:

1. ГТ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ГТ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метровата ивица под ГГГ;
4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг) и други реки;
7. ГТ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

За територията на ТП "ДГС Етрополе" са определени гори, отговарящи на определението за консервационни стойности по т. 3 и 4 .

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.2.3:

По данни от ГСП: 59 ф, 62 л, 64 ж, 65 з, 66 н, 71 м, 72 ж, 74 у, 75 з, 75 и, 76 с, 81 в, 81 д, 82 а, 83 д, 86 м, 87 к, 88 ж, 89 ж, 108 в, 109 д, 110 з, 110 л, 111 а, 112 а, 112 б, 113 к, 114 и, 291 и, 291 к, 292 д, 292 е, 292 ж, 314 е, 315 д, 316 л, 317 ж, 318 з, 319 е, 320 д, 321 л, 322 е, 325 к, 326 д, 327 ж, 328 л, 329 л, 330 и, 347 и, 348 и, 349 и.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.2.4 (по ГСП): 157 а1, 157 ю, 182 б1, 182 в1, 182 д, 415 р2, 415 ч2.

3. Противоерозионна функция

Противоерозионна функцията изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.3 в Доклада за ГВКС.

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, представляващи:

1. ГТ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ха и пълнота над 0,6;
2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси,
3. Гори, предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°-50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°;

От ГТ, включени на територията на ТП "ДГС Етрополе" за тази консервационна стойност се покриват определенията по т.1.

1. Горски територии с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ха и пълнота над 0,6 за ТП "ДГС Етрополе" (по ГСП): 5 з, 6 б, 6 в, 6 г, 6 д, 6 е, 7 з, 7 а, 7 б, 7 в, 7 з, 8 в, 8 д, 8 з, 9 е, 9 ж, 9 и, 10 л, 10 м, 10 н, 10 о, 10 р, 12 к, 12 о, 12 р, 16 б, 16 д, 16 е, 22 у, 26 4, 59 м, 59 о, 60 з, 60 и, 60 к, 61 г, 61 д, 61 е, 61 и, 61 к, 61 л, 61 м, 61 н, 61 о, 62 б, 62 д, 62 е, 65 з, 65 г, 65 д, 65 ж, 66 1, 66 н, 67 4, 69 м, 69 р, 73 ф, 74 т, 75 ж, 75 з, 75 и, 76 ж, 76 з, 77 е, 80 а, 80 г, 80 д, 80 ф, 81 г, 82 2, 82 в, 83 з, 83 а, 83 б, 83 д, 83 е, 83 з, 83 и, 84 д, 84 е, 85 1, 85 7, 85 8, 85 г, 85 д, 85 ж, 85 з, 85 и, 85 л, 86 7, 86 10, 86 г, 86 д, 86 ж, 86 з, 86 л, 86 м, 87 е, 87 и, 87 к, 88 4, 88 а, 88 б, 88 в, 88 г, 88 д, 88 е, 88 ж, 88 з, 88 к, 89 б, 89 ж, 89 з, 90 1, 91 1, 92 1, 92 2, 92 б, 92 в, 92 г, 92 д, 92 е, 92 ж, 93 1, 94 10, 94 16, 94 ж, 94 з, 95 з, 96 1, 96 а, 96 б, 96 в, 97 2, 97 а, 97 б, 97 л, 97 м, 98 2, 98 з, 98 7, 98 в, 98 г, 98 е, 98 ж, 98 з, 98 и, 98 к, 98 л, 98 м, 98 о, 98 с, 99 1, 99 2, 99 а, 99 б, 99 д, 99 з, 109 2, 109 4, 109 5, 109 6, 109 а, 109 б, 109 в, 109 г, 109 д, 109 е, 109 ж, 109 з, 109 к, 109 л, 110 а, 110 б, 110 в, 110 г, 110 д, 110 ж, 110 и, 110 к, 111 з, 111 б, 111 в, 111 е, 111 ж, 111 з, 111 и, 111 к, 111 л, 111 м, 112 д, 112 е, 112 ж, 112 и, 112 к, 112 л, 112 м, 112 н, 112 о, 112 п, 113 а, 113 б, 113 г, 114 з, 114 в, 114 г, 114 е, 114 м, 114 н, 114 о, 115 з, 115 4, 115 с, 115 т, 115 у, 115 ф, 115 х, 115 ц, 116 з, 116 а, 116 б, 116 г, 116 д, 116 е, 116 ж, 117 м, 119 а, 121 д, 121 н, 121 о, 121 п, 122 б, 122 в, 122 г, 124 в, 124 г, 124 д, 124 е, 124 ж, 124 п, 124 р, 125 а, 125 б, 125 в, 125 г, 125 д, 125 е, 125 ж, 125 р, 125 у, 127 7, 128 п, 129 1, 130 1, 130 б, 130 д, 130 ж, 130 п, 131 т, 131 у, 131 ф, 133 п, 133 р, 133 с, 133 т, 134 з, 138 н, 138 о, 140 1, 140 2, 140 3, 140 а, 140 б, 140 в, 140 з, 140 и, 140 к, 140 л, 140 м, 140 н, 140 о, 140 п, 141 1, 141 2, 141 а, 141 б, 141 в, 143 5, 143 л, 143 м, 145 9, 145 13, 145 14, 145 16, 145 17, 145 о1, 145 р1, 145 у1, 145 х1, 145 ч1, 146 а1, 146 к, 146 п, 153 в1, 157 д2, 157 н1, 157 о1, 157 с1, 157 т1, 157 ф1, 159 н2, 160 в, 160 ц1, 161 г, 161 з, 162 з, 163 у1, 164 к, 164 р, 167 б, 167 д, 167 з, 167 н1, 167 о1, 167 р1, 167 т, 167 ц, 168 с, 168 т, 168 ю, 169 2, 169 а, 169 в2, 169 г2, 169 д2, 169 е, 169 е2, 169 з2, 169 и2, 169 к2, 169 л2, 169 м2, 169 н2, 169 о2, 169 п2, 169 ф1, 169 щ1, 169 ю, 169 ю1, 170 1, 170 а, 170 а1, 170 в1, 170 ж, 171 б, 171 е, 171 ж, 171 и, 171 к, 172 а1, 172 б, 172 г, 172 л, 172 ч, 172 ю, 172 я, 173 1, 173 г1, 173 ж1, 173 м, 173 у, 173 я, 174 1, 174 г, 174 т, 174 у, 174 ф, 174 х, 174 я, 175 ж1, 175 т, 175 у, 175 ф, 176 а, 176 д1, 176 з1, 176 и, 176 к1, 176 н, 176 п, 176 р, 176 х, 176 ч, 176 ш, 177 б, 177 з3, 177 л2, 177 ч2, 177 щ2, 178 п3, 179 а, 179 б, 179 в, 179 д, 179 е, 179 ж, 179 к, 179 н, 179 у, 180 р, 180 у, 180 х, 180 ч, 181 1, 181 2, 181 п, 181 ц, 181 щ, 182 2, 182 а1, 183 2, 183 х, 184 1, 184 2, 184 а, 184 д4, 184 к, 184 с4, 184 х4, 184 ц3, 184 щ3, 185 а, 185 о, 185 р, 185 с, 186 б, 186 г, 186 д, 186 е, 186 м, 186 н, 186 п, 186 р, 187 3, 187 4, 187 а, 187 б1, 187 в, 187 и, 187 л, 187 м, 187 п, 187 с, 187 я, 188 д, 189 ж, 194 ф1, 195 я, 204 щ1, 208 в2, 208 с1, 208 т1, 208 у1, 208 ц1, 218 к, 220 г, 221 б, 221 е, 221 ж, 221 н, 221 о, 223 н, 228 1, 228 2, 228 5, 228 б, 228 д, 228 ж, 228 з, 228 и, 228 к, 228 л, 228 м, 228 н, 229 2, 229 5, 232 з, 232 а, 232 б, 232 в, 232 г, 232 д, 232 ж, 232 т, 233 2, 233 з, 233 б, 233 в, 233 д, 233 е, 234 1, 234 г, 235 а, 235 г, 235 ж, 235 и, 235 к, 235 л, 235 н, 235 о, 235 т, 235 ш, 235 ю, 235 я, 236 1, 236 2, 236 3, 236 4, 236 9, 236 а, 236 б, 236 в, 236 г, 236 л, 236 р, 236 ф, 236 х, 236 ш, 237 1, 237 а, 237 в, 237 и, 237 к, 237 м, 237 у, 237 ц, 238 2, 238 з, 238 5, 238 а1, 238 б, 238 в1, 238 г, 238 е, 238 з, 238 л, 238 п, 238 т, 238 ф, 238 х, 238 щ, 238 ю, 238 я, 240 б, 240 в, 240 г, 241 з, 241 б1, 241 в, 241 е, 241 з, 241 к1, 241 н, 241 п, 241 с, 241 т, 241 у, 241 у1, 241 ш, 241 я, 242 1, 242 5, 242 б, 242 г, 242 д, 242 е, 242 з, 242 л, 242 н, 242 о, 242 у, 242 ц, 242 я, 243 в, 243 з, 243 с, 243 у, 243 ц, 243 щ, 244 1, 244 2, 244 б, 244 в, 244 ж, 244 з, 244 у, 245 в, 245 и, 245 к, 245 л, 245 л1, 245 н, 245 ф, 246 д, 246 з, 246 н, 247 б, 247 в, 248 1, 248 2, 248 б1, 248 е1, 248 м1, 248 о1, 248 с1, 248 щ1, 249 б, 249 е, 250 т1, 250 ю, 250 ю1, 251 4, 251 п, 251 х, 251 ц, 251 я, 252 а, 252 б, 252 г, 252 д, 252 з, 252 л, 253 б, 253 в, 253 г, 253 д, 253 е, 253 з, 253 и, 253 л,

254 в, 254 г, 255 1, 255 2, 255 3, 255 а, 255 б, 255 е, 255 ж, 255 з, 255 и, 256 1, 256 2, 256 3, 256 4, 256 б, 256 в, 256 г, 256 ж, 256 з, 257 1, 257 2, 257 3, 257 4, 257 5, 257 6, 257 в, 257 г, 257 д, 258 2, 258 3, 258 5, 258 6, 258 г, 258 е, 258 ж, 259 в, 259 г, 260 2, 260 д, 261 р, 261 т, 261 у, 261 ш, 271 д, 271 е, 272 ф, 273 в, 273 д, 273 з, 273 к, 273 ш, 275 в, 275 ж, 280 3, 280 г, 281 п, 284 а, 286 б, 286 ж, 286 у, 289 в, 290 1, 290 3, 290 а, 291 н, 292 в, 295 ж, 296 в, 297 н, 298 в, 298 м, 298 х, 299 к, 301 з1, 306 5, 306 з, 307 н, 307 о, 308 и, 308 х, 309 з, 309 к, 312 а, 313 д1, 313 е, 313 л, 313 м, 313 н, 313 о, 315 3, 315 е, 317 3, 317 8, 317 ж, 318 2, 318 в, 318 ж, 318 з, 319 2, 319 3, 319 4, 319 б, 319 г, 319 д, 319 ж, 319 з, 319 и, 320 г, 320 д, 322 л, 322 м, 324 а, 324 ж, 325 г, 326 г, 327 е, 327 ж, 328 а, 330 5, 330 г, 335 1, 336 е, 337 н, 340 1, 340 б, 342 ж, 342 к, 342 л, 342 ц, 343 3, 343 с, 343 я, 344 м, 345 к, 346 б, 346 д, 401 п, 401 р, 404 и1, 404 к1, 415 10, 415 а1, 415 г1, 417 ж, 417 и, 417 т, 417 у, 418 и1.

- Регулиране на ерозията – растителната покривка играе важна роля за задържането на почвата и забавяне на ерозионни процеси. Горската растителност действа като интерфейс между атмосферата и почвата. Тя повишава пропускливостта на почвата към дъждовна вода, намалявайки оттичането. Също така защитава почвата от ветрове, което води до намалена ветрова ерозия, както и до благоприятни промени в микроклимата. Корените на растенията захващат почвата и се заплитат с други корени, образувайки твърда маса, която е по-малко податлива на водна и ветрова ерозия. Премахването на растителността повишава скоростта на повърхностната ерозия. Такива гори са – гори на стръмни терени.
- Самопречистване на водите и третиране на отпадъците – екосистемите могат да подпомогнат филтрирането и разграждането на органични отпадъци, попаднали в затворени водни басейни и крайбрежни морски екосистеми, както и да асимилират и отстранят вредния ефект на определени вещества чрез почвените процеси;
- Регулиране на болести – промени в екосистемите могат директно да доведат до увеличаване или намаляване на изобилието от човешки патогени и на преносители на зарази;
- Регулиране на вредители – промени в екосистемите влияят популацията и оттам върху степента на въздействие на вредителите;
- Опрашване – промени в екосистемите засягат разпределението, числеността и ефективността на опршващите насекоми и др.
- Регулиране на природни бедствия – наличието на крайбрежни екосистеми като мангрови гори и коралови рифове смекчава разрушителното действие на ураганите.

III. Културни и социални услуги - нематериални ползи от екосистемите

Културните услуги са нематериални ползи от екосистемите. Те са:

- Съхраняване на културата на местните общности, духовно обогатяване, естетическа наслада, източник на културни услуги, вдъхновение и принадлежност за хората, и като среда и като обект на духовна и религиозна идентичност.
Провеждат се съвместни дейности с училища и общината като залесяване. Много хора имат тясна културна и духовна връзка с горите. Горите с цялото си разнообразие са богат източник на творческо вдъхновение в много сфери – изкуство, фолклор, архитектура, реклама и др. Хората ценят чувството си да принадлежност към родния край, което е свързано с отличителните черти на околната среда.

- Осигуряването на условията за туризъм прави горите предпочитано място за почивка на хиляди хора

Манастир „Света Троица“ – основан през XIIв. Най-голямото духовно средище в северна България през XVI-XVIIв. В манастира е съществувала известната Етрополска книжовна школа – преписвали са се богослужебни книги, които се разпространявали из цяла България. Манастирът е обявен за паметник на културата с национално значение. Манастир „Света Троица“ се намира в отдел 139, която собственост е изцяло на религиозни организации. Най-близките отдели държавна горска територия са – 133-к и 136-х;

На територията на манастир „Света Троица“ над него се намира аязмо „Варовитец“ (карстов извор) – попада в отдел 139-г, собственост на манастира, в съседство от ДГТ – отдел 136-х; под манастира се намира Водопад „Варовитец“ – отдел 139-5, в съседство с ДГТ отдели 133-к и 136-х;

Антично селище „Свети Атанас“ на Черни връх или връх „Св.Атанас“ над Етрополе, възникнало през късната античност (IV-VIв.). През 2012г. започват археологически разкопки – разкриват се руините на селища с крепостни стени, останки от средновековна църква и постройка с водопроводна система. И до днес на това място по запазен стар тракийски обичай в чест на тракийския бог Сабазий в последната неделя на м.Януари се празнува Атанасов ден и настъпването на пролетта, посреща се изгрева на слънцето – в съседство с отдели 128, 129, 130, 131;

Екопътека „Екот от камбанен звън“ с дължина 2,5 км, започваща началото си от вилна зона с.Рибарица, общ.Етрополе и завършва до Водопад „Варовитец“, пресичаща основно през гори, собственост на манастира – отдели 139-з и 139-к, малка част преминава през ДГТ – отдел 139-м.

- Осигуряване на естетична стойност на ландшафта

На територията на стопанството попадат значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие.

Гори, които съдържат жизнеспособни популации на повечето или всички местни видове, трябва да имат голяма площ и да са сравнително неповлияни от човешка дейност и с ниско ниво на фрагментация (% незалесени територии). Целта на определяне на тази консервационна стойност е да бъдат включени типични ландшафти и тяхното биологично многообразие от съответния горско-растителен район. ВКС 2 представляват значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие. Съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС, следните отдели попадат в тази консервационна стойност от ТП „ДГС Етрополе“: 1-26, 59-99, 108-181, 184-194, 199, 203, 207-349, 401-407, 409-411, 413-415, 417-418 .

С.Д. от ЗЗМА

Изготвил

инж. Йордан Йорданов

зам. директор